

Casus 1:

Beschikbare gegevens

Personalia

Kind: L. (jongen)

Leeftijd: 9;9 jaar

Schoolverloop: Groep 1-2-3-4-5-6-7

Eén oudere broer (brugklas)

Gegevens ouders:

De ouders van L maken zich veel zorgen om de lees- en spellingproblemen van L en willen graag weten of er sprake is van dyslexie. Het lezen is bij L sinds eind groep 3 achtergebleven, hoewel het op dit moment redelijk op niveau is. Moeder geeft aan dat zijn leestempo laag is en hij erg radend leest. Ook het spellen kost L moeite. Hij haalt hier vaak C-scores voor, hoewel dit volgens moeder ook D-scores zijn geweest. Ondanks het feit dat deze scores niet ver benedengemiddeld zijn, zijn deze relatief gezien zwak; bij L is namelijk sprake van hoogbegaafdheid. Moeder denkt dat hij de spellingregels niet kent. Na herhaalde instructie is hij in staat een dictee goed te maken, maar na een aantal weken is dit effect niet meer terug te zien. Voor lezen en spellen heeft L erg weinig motivatie. Thuis leest hij alleen Donald Duck stripjes en als hij een boek moet lezen voor school levert dit altijd veel strijd en tranen op. Moeder geeft aan dat het naar school gaan op zich al moeilijk is; L heeft vaak hoofdpijn of buikpijn voordat hij naar school gaat.

- Vader van L heeft moeite met spellen (geen diagnose).
- L had vroeger moeite met het onderscheiden van klanken (zei 'jommens' ipv 'jongens') en maakte fouten met rijmen (bijv. haalde -n en -m door elkaar).

Informatie van school:

Ontbreekt, L is net van school gewisseld omdat hij werd gepest. De school kan ook geen informatie verschaffen over eerdere hulpverlening in de klas. RT is niet gedocumenteerd.

L vertelt dat hij het niet naar zijn zin heeft op school. Zijn klas en zijn juf bevallen hem niet. Verder geeft L aan dat hij school saai vindt en dat hij alleen plezier beleeft aan rekenen, daar is hij erg goed in. Spelling en taal vindt hij niet leuk, daar is hij ook minder goed in.

Eerdere hulpverlening:

Uit psychodiagnostisch onderzoek is vier jaar geleden gebleken dat er bij L sprake is van een hoogbegaafd intelligentieniveau (VIQ = 128, PIQ = 139, TIQ = 138). Daarnaast is uit recent onderzoek gebleken dat L een beelddenker is. Hij is erg sterk in het verwerken van visuele informatie en heeft een sterke voorkeur voor deze manier van leren.

Gegevens school:

Onderdeel	Jaargroep	Niveau (A-E)
Taal voor kleuters	M2	B
Leestempo	M4	C
	E4	C
	M5	B
	E5	B
	M6	A
	E6	A
Begrijpend lezen	M4	D
	E4	B
	M5	B
	M6	C
Spelling	M3	C
	E3	C
	M4	B
	E4	B
	M5	C
	E5	D
	M6	D
	E6	C

Gegevens orthopedagogisch onderzoek:

EMT

Aantal goed gelezen woorden	Standaardscore	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
EMT B: 64 (65-1)	9	Gemiddeld

*Normgroep: juni groep 6

Klepel

Aantal goed gelezen woorden	Standaardscore	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
Kaart B: 46 (62-16)	9	Gemiddeld

*Normgroep: juni groep 6

DMT

Kaart	Ruwe score	Vaardigheids-score	Niveau	DLE	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
DMT 1B	88 (92-4)	76	D	29	Benedengemiddeld
DMT 2B	80 (86-6)	79	C	31	Gemiddeld
DMT 3B	69 (71-2)	81	C	33	Gemiddeld
Kaart 1+2	168	78	D	30	Benedengemiddeld
Kaart 2+3	149	80	C	32	Gemiddeld
Kaart 1+2+3	237	78	D	31	Benedengemiddeld

*Normgroep: eind groep 6

AVI

Leeskaart	Tijd	Aantal fout	Niveau
AVI-M7 B	1:53	2	Beheersing
AVI-E7 B	2:11	2	Instructie
AVI-Plus B	2:42	5	Frustratie

PI-dictee versie B

Ruwe score	Niveau	DL	DLE	Beoordeling
104	C	40	38	Gemiddeld
huwelijk	huuwelijk	20.1		Woorden met open klankgroep
draaiërig	draierig	15.2		Eind -aai, -ooi, -oei
nieuwsgierig	nieuwschirich	10.1 en 25.3		Woorden met sch-, woorden op -ig
komma's	kommaas	20.1 en 40.2		Woorden met open klankgroep, meervoud: klinker + 's
tropisch	tropies	40.5		Woorden op -isch
rivaliteit	rivaliteit	40.6		Woorden op -teit
verlegenheid	velegenheid	K.1		Weglaten van klank/klankgroep
gigantisch	giganties	40.5		Woorden op -isch
chirurg	schirurg	50.1		/sj/ geschreven als -ch-
niveau	nivow	50.2		/oo/ geschreven als -au- of -eau-
vertrouwelijk	vetrouwelijk	K.1		Weglaten van klank/klankgroep
stommitieit	stommitijd	40.6		Woorden op -teit
centrale	central	K.1		Weglaten van klank/klankgroep
explosie	explosi	40.4		Woorden op open kl.gr. /ie/ geschr. Als -i-
ontzaglijk	ontzaggelijk	50.5		Wel/geen -e- in lange woorden
Afrikaanse	afrikaanse	50.6		Wel/geen hoofdletters in namen

*Normgroep: eind groep 6

DLE-Test spellen: eind groep 6 versie A

Aantal goed geschreven woorden	DL	DLE
46 (59-13)	41	31
De bakker verkocht appelflappen.	de bakker verkocht appelflappen.	
Guus repareerde de houten linialen.	Guus repareerde de houte linialen.	
Het ringetje was prachtig gekleurd.	Het ringetje was pragtig gekleurd.	
De directeur had miljoenen euro's verdiend.	De diricteer had miljoenen euro's verdiend	
De nieuwslezer op de televisie keek geschrokken omhoog.	de nieuwslezer op de televisie keek geschokken omhoog.	
Joost fietste gevaarlijk over het randje.	Joost fietste gevaarlijk over het randje	
Waarom beantwoordt de advocaat de vraag niet?	Waarom beantwoordt de akvoocaat de vraag niet.	
Vrolijk speelden de beide juffen op de piano.	Vrolijk speelde de bijde juffen op de piano	
De fotograaf houdt van huisdieren.	de fotograar houdt van huisdieren.	
Piloten genieten van de snelheid.	Piloten genieten van de snelheid.	

* Het ontbreken van een hoofdletter aan het begin van de zin is fout gerekend.

** Het ontbreken van het (juiste) leesteken aan het eind van de zin is niet fout gerekend.

Procesonderzoek

Uit het procesonderzoek blijkt dat L de meeste spellingregels wel kent, maar deze niet altijd consequent en zelfstandig toe kan passen. Wanneer L regels aangereikt krijgt kan hij ze toepassen, maar hij heeft niet alle regels evengoed geautomatiseerd. Daarnaast heeft L moeite om zijn eigen fouten te herkennen, met name in woorden met meerdere medeklinkers achter elkaar.

Wanneer L tijdens het procesonderzoek wordt geconfronteerd met zijn fouten in het dictee heeft L hier meer moeite mee. Hij vindt het niet fijn om geconfronteerd te worden met zijn eigen fouten en wil hier liever geen tijd aan besteden. Na een aantal zinnen blijft het stil wanneer de onderzoekster L vraagt zijn spelling van een woord toe te lichten. L wordt emotioneel en geeft aan graag te willen stoppen met dit onderdeel. De onderzoeker besluit even van het spellen af te stappen en dieper in te gaan op de gevoelens van L met betrekking tot spellen. De onderzoeker tekent een lijn van 0 tot 10 en vertelt dat deze lijn over spelling gaat. Vervolgens vraagt de onderzoeker L aan te geven welk cijfer hij zijn gemoedstoestand op dat moment zou geven. L geeft aan dat hij zich nu een '5' voelt. Hij houdt niet van schrijven en hij vindt vragen niet leuk. Op school voelt L zich een '6'. Op zijn nieuwe school heeft hij een ander soort spellingboekje dat moeilijker en uitdagender is dan op zijn oude school. Hij hoeft nu maar een halve bladzijde aan moeilijkere opgaven te maken in plaats van een hele bladzijde met makkelijke opgaven. Ook geven zijn juffen veel betere uitleg. Tijdens Engels voelt L zich een '3', dat vindt hij echt heel moeilijk en niet leuk. Ontleden vindt L wel iets leuker, hierbij voelt hij zich meestal een 7,5. Aan rekenen beleeft L het meeste plezier, dan geeft hij zijn gevoel een 9,5. L vertelt dat zich goed voelen voor hem hetzelfde is als iets goed kunnen. Hij zou graag beter zijn in spellen; als je goed bent in spellen mag je Frans gaan leren. Nadat zij zijn zinnen even heeft kunnen verzetten met een moeilijke rekensom is hij bereid het procesonderzoek af te maken.

Tijdens het procesonderzoek wordt L gevraagd het woord 'nieuwsgierig' op te schrijven. Op de eerste onderzoeksdag schreef L 'nieuwschirich' bij het PI-dictee. Wanneer hem nu opnieuw wordt gevraagd dit woord op te schrijven, schrijft hij 'nieuwschierig'. De onderzoeker legt uit dat het woorden eigenlijk uit de twee losse woorden 'nieuws' en 'gierig' bestaat en legt uit wat beide woorden betekenen. Als L vervolgens het de woorden moet samenvoegen schrijft hij opnieuw 'nieuwschierig'. De onderzoeker doet het juiste antwoord voor en L geeft aan dat hij het eindelijk snapt. Hij zal het niet meer vergeten! Aan het eind van de onderzoeksdag vraagt de onderzoeker L om het woord 'nieuwsgierig' nog één keer op te schrijven en hij doet dit correct.

FAT

Onderdeel	Snelheid (seconden)	Accuratesse (max = 12)	Normscore	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
Foneem Weglating-A	22	10	10.1	Gemiddeld
Foneem Verwisseling-A	86	7	10.1	Gemiddeld
Normscores	Snelheid	Accuratesse	Index	Beoordeling
Totaal	10.1	7.4	8.8	Gemiddeld

CB&WL

Subtest	Ruwe score	Standaardscore	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
Kleuren benoemen	42	10	Gemiddeld
Cijfers benoemen	26	10	Gemiddeld
Plaatjes benoemen	40	12	Hoog-gemiddeld
Letters benoemen	24	11	Gemiddeld
Monosyllabische woorden	26	11	Gemiddeld

* Normgroep 9;4-9;9 jaar

15-Woordentest

Taak	Ruwe score	Residu	Deciel	Beoordeling
Directe reproductie serie 1	5			
Directe reproductie serie 2	5			
Directe reproductie serie 3	9			
Directe reproductie serie 4	8			
Directe reproductie serie 5	9			
Directe reproductie, aantal goed	36	-11	1	Slecht
Uitgestelde reproductie o.g.v. totaal goed	8	-0.2	6	Gemiddeld
Uitgestelde reproductie o.g.v. leeftijd	8	-2.5	2	Slecht

AWMA

Onderdeel	Taak	Ruwe score	Standaard-score	Percentiel-score	Interpretatie (85-115 is gemiddeld)
Verbaal werkgeheugen	Backward Digit Recall	13	101	58	Gemiddeld
	Digit Recall	27	95	47	Gemiddeld
	Word Recall	24	119	89	Bovengemiddeld
	Listening Recall	12	100	50	Gemiddeld
Visueel- ruimtelijk werkgeheugen	Spatial Span	27	>132	0	Begaafd
	Dot Matrix	28	126	96	Bovengemiddeld
	Odd One Out	18	99	51	Gemiddeld

CELF

Subtest	Ruwe score	Normscore	Percentiel-score	Beoordeling (8-12 is gemiddeld)
Begrippen en Aanwijzingen Volgen	45	11	63	Gemiddeld
Zinnen Herhalen	63	11	63	Gemiddeld
Zinnen Formuleren	29	11	63	Gemiddeld
Definities van Woorden	32	14	91	Bovengemiddeld
Woordcategorieën 2 Receptief	13	14	91	Bovengemiddeld
Woordcategorieën 2 Expressief	11	14	91	Bovengemiddeld
Woordcategorieën 2 Totaal	24	14	91	Bovengemiddeld
Actieve Woordenschat	49	11	63	Gemiddeld
Tekstbegrip	13	12	75	Gemiddeld
Zinnen Samenstellen	10	12	72	Gemiddeld
Semantische Relaties	14	11	63	Gemiddeld
Indexscores				(85-115 is gemiddeld)
Kernscore	47	112	78,8	Gemiddeld
Receptieve Taal Index	36	113	80,7	Gemiddeld
Expressieve Taal Index	47	112	78,8	Gemiddeld
Taalinhoud Index	48	115	84,1	Bovengemiddeld
Taalvorm Index	34	108	70,3	Gemiddeld

* Normtabel: 9;0-9;11 jaar

CBSK

Schaal	Schaalscore	Rangpercentiel	Interpretatie
Schoolvaardigheden	21	83	Gemiddeld
Sociale Acceptatie	13	14	Benedengemiddeld
Sportieve Vaardigheden	23	88	Bovengemiddeld
Fysieke Verschijning	14	8	Benedengemiddeld
Gedragshouding	21	93	Bovengemiddeld
Gevoel van Eigenwaarde	15	6	Benedengemiddeld